

Præsidentens naturpolitiske redegørelse 2020

Når jeg skal se tilbage på det år, der er gået, må jeg konstatere, at det har været ret utroligt. Aldrig har så mange talt om biodiversitet som nu. Om behovet for urørte skove, om hvordan vi bruger vores fælles arealer, om genforvildning af naturen. Aldrig er der blevet talt så meget om klimaet som nu.

Om behovet for en reel grøn omstilling af det danske samfund og om, hvad det egentlig indebærer. Det er jo et ønskescenarie for Danmarks Naturfredningsforening – for os, der kæmper for naturen, miljøet og klimaet.

Og så kom coronapandemien. Den rammer den enkelte og familierne hårdt. Den rammer samfundet hårdt.

Men den udstiller samtidig behovet for nytænkning. Her står Danmarks Naturfredningsforening bedre klædt på end nogensinde, og når vi taler med en klar, samlet stemme, bliver der lyttet til os.

Jeg synes, vi har meget at være stolte af. Men vi har også stadig meget at kæmpe for.

Den politiske situation i Danmark

Det er halvandet år siden, vælgerne gav den nuværende regering og dens støttepartier det grønneste mandat i mands minde. En historisk grøn valgkamp med historisk grønne valgløfter blev omsat til et grønt forståelsespapir, hvor regeringen og dens tre støttepartier forpligtede sig på at levere på en lang række af DN's grønne mærkesager.

Klimalov, færre sprøjtegifte, stærkere beskyttelse af drikkevandet, mere urørt skov, naturnationalparker og et opgør med den skandaliserede landbrugspakke.

Alt i alt lovede de fire partier, at Danmark – med statsministerens ord – igen skulle være *et grønt foregangsland*. Et land, som igennem handling ville inspirere resten af verden til at passe bedre på vores klima, natur og miljø. Og at vi som land skulle tage ansvar for at sikre, at den klode, vi overleverer til de kommende generationer, vil være i en bedre tilstand end den, vi selv overtog.

Men valgkampens mange grønne løfter har mødt virkeligheden på Christiansborg, og vi har desværre måttet sande, at der stadig er langt fra ord til handling for vores folkevalgte.

Men vi er i gang. Vi har blandt andet fået en klimalov. Vi har fået to af de lovede 15 naturnationalparker. Vi har fået 6000 ha urørt skov af de lovede 75.000 ha urørt skov. Vi har fået en stærkere beskyttelse af § 3-naturen, og vi har fået et forbud mod bidræbergiften neoniks.

Så selvom vi drømmer om et hurtigere tempo, bevæger tingene sig trods alt i DN's retning. I denne stund forhandler regeringen og støttepartierne om en ny finanslov. Mit klare håb og min forventning er, at partierne kommer endnu et skridt tættere på at indfri deres valgløfter om mere vild og bedre beskyttet natur.

Biodiversitet og verden omkring os

De Forenede Nationer – FN

Vi står langt fra alene.

FN har udråbt 2020 til internationalt biodiversitetsår med forventningen om en ny aftale om den globale strategiske ramme for biodiversitet og en efterfølger til FN's 20 naturmål, de såkaldte Aichi-biodiversitetsmål.

DN arbejder for at påvirke den danske position i de internationale forhandlinger og for at holde regeringen fast på dens ansvar for at overholde den aftale, Danmark har underskrevet for længe side. Vi har blandt andet sammen med WWF siden 2012 udformet Biodiversitetsbarometeret, der har synliggjort status på de danske fremskridt mod Aichi-målsætningerne. I år 2020 har vi præsenteret den afsluttende status, der viser, at Danmark, ikke overraskende, overhovedet ikke lever op til målene. Jeg forventer et kommende politisk efterspil.

Den Europæiske Union – EU

Kommissionen lancerede i december 2019 den europæiske grønne pagt (European Green Deal), der præsenterer Kommissionens ambitioner på det grønne område. Den grønne pagt foreslår en række konkrete ambitiøse initiativer og lovgivningsmæssige tiltag, der skal sikre en retfærdig og inkluderende grøn omstilling.

I år lanceredes som lovet EU's Biodiversitetsstrategi for 2030, der sammen med en Jord-til-Bord-strategien udgør planen for at sikre den europæiske biodiversitet og en mere bæredygtig fødevarerproduktion. Derudover forhandles EU's landbrugsstøtteordninger (CAP), der forhåbentlig kan give et boost både til økologien og til et langt mere klima- og naturvenligt landbrug.

EU-forhandlingerne byder vi naturligvis massivt ind på både med konkrete forslag og gennem tætte samarbejder med EEB, SAR og andre relevante NGO'er for at påvirke processen direkte via Bruxelles.

Vandmiljø

DN har det forløbne år sat fokus på en række uholdbare forhold, når det gælder vores vandmiljø. Sommerens store sag handlede om udledning af urensset spildevand i Øresund fra Gentofte og Københavns Kommuner. Kommunerne hævdede, at udledningerne af 290.000 m³ urensset spildevand i Øresund var helt normalt og ikke kunne gøres anderledes.

Vi stod på vandmiljøets side og sagde kommunerne imod. Sagen bredte sig hastigt til landets øvrige kommuner, hvor borgere ville vide, om deres betalinger til spildevandsrensning også betød udledning af urensset spildevand. Hvilket de gør. Det sker først og fremmest i forbindelse med store regnskyl, og det er der nu sat markant fokus på over hele landet, og diskussionerne skal helt klart løftes til handling i den kommende 3. vandplan.

Jeg står fast på, at vi skal bevare proportionerne – den største kilde til havets problemer med fosfor og kvælstof er fortsat landbrugets tab af næringsstoffer, men mere lokalt kan spildevand være en betydelig kilde – som i Øresund med meget lidt landbrug i oplandet og med en stor befolkningstæthed.

Muslinger

I løbet af 2020 har vi sendt et utal af kritiske hørings svar til muslinge anlæg – både bundkulturer og de såkaldte SmartFarms, hvor muslinger dyrkes på liner fra store plastikrør i overfladen, der dækker hen ved 40 fodboldbaner pr. stk. Ud over det store areal og synligheden helt kystnært i Limfjorden har DN fokuseret på, at der ingen konsekvensvurderinger er af anlæggenes store slamproduktion eller beskrivelser af, hvilken natur der er på havbunden, hvor de placeres. Der er heller ingen samlet plan for, hvor de må ligge, eller hvor mange der må være i et fjordområde.

Jeg synes, det er det rene klondike, og vi arbejder for en samlet statslig planlægning for anlæggene og en ordentlig konsekvensvurdering af placeringerne. Det er en sag, vi følger tæt. Både i vores lokalafdelinger og fra sekretariatet.

Vandløb

DN har i løbet af året fastholdt sin hårde kritik af den i flere tilfælde lovstridige behandling af en række af vore større vandløb, blandt andet Ryå, Gudenåen, Åmose Å.

Senest har DN indklaget Silkeborg Kommune for Miljø- og Fødevarerklagenævnet for den uretmæssige anvendelse af et tvivlsomt tillægsregulativ og et tidligere ministerbrev til at foretage skadelige ekstra skæringer af vandplanterne i dele af vandløbet, der er NATURA 2000-beskyttet. Andre har påklaget adfærden til miljøministeren og til Tilsynsrådet, så vi håber at få dæmmet op for kommunens egenrådige praksis. Kampen for vandløbene foregår i tæt og forbilledligt samspil mellem sekretariat og afdelingerne.

BoringsNære BeskyttelsesOmråder – BNBO'er

Beskyttelsen af vores unikke rene grundvand og drikkevand er en hjertesag for Danmarks Naturfredningsforening. Efter massivt og årelangt pres fra DN og flere end 27.000 underskrifter blev loven om beskyttelsesområder rundt om drikkevandsboringer vedtaget i 2019, og de skal være på plads inden udgangen af 2021. Jeg synes, det går for langsomt. Nye tal fra Miljøstyrelsen viser, at 41 kommuner endnu ikke har lavet den risikovurdering, der skal ligge til grund for BNBO'erne. Vi presser nu på i kommunerne for at komme i gang.

Sprøjtegifte i vores vand

Der er fundet pesticidrester i 77,2 procent af de 263 indtag, der indgik i en nyligt gennemført masse screening, og grænseværdien var overskredet i 27 procent af indtagene. En analyse fra DN konkluderer, at der i fremtiden vil blive fundet sprøjtegifte i op mod 70 til 80 procent af grundvandet i Danmark, når man fremover tester for flere kemiske stoffer i grundvandsovervågningen. DN's svar er langt mere økologi på det dyrkede areal.

Jordforureninger

Der er kommet fokus på de store generationsforureninger, som DN i mange år har presset på for at rydde op i. Vi vurderer, at det haster med at få ryddet op efter mindst 10 generationsforureninger, fordi de blandt andet truer grundvandet. Men der er også 37.000 andre grunde i Danmark med konstaterede eller mulige jordforureninger, der kan udgøre en risiko. Vi støtter og presser på for hurtig oprydning og arbejder blandt andet tæt sammen med regionerne i det arbejde.

Iltsvind

Aarhus Universitet har netop fremlagt deres foreløbige opgørelser over kvælstofudledningen til vandmiljøet. De foreløbige og derfor endnu usikre tal viser en udledning af kvælstof til vandmiljøet på 72.000 tons, en stigning på 22.000 tons i forhold til 2018 og den højeste udledning siden 2008.

Det høje tal skyldes især megen regn, men korrigeret for denne faktor lyder den foreløbige opgørelse på en udledning på 59.000 ton, hvilket også er den højeste udledning i 12 år.

90 procent af den menneskeskabte kvælstofudledning kommer fra landbruget og er ekstremt alvorlig. Mange steder er havbunden helt uden ilt, hvilket frigør giftig gas fra havbunden. Det er med andre ord elendige forhold for livet i havet.

Derfor foreslår vi i Danmarks Naturfredningsforening, at der her og nu indføres en normreduktion. Det vil sige, at der simpelthen skal bruges for eksempel 10 procent mindre kvælstof på markerne.

Vi foreslår at genindføre randzonerne. Med det katastrofale iltsvind, vi ser nu, findes der næppe et argument mod at tage det redskab i brug bortset fra politisk håndskyhed.

Jeg insisterer over for Christiansborg på, at der skal gennemføres en egentlig jordreform, der tager de mest klimabelastende arealer ud af landbrugsdriften og samtidig dæmmer op for kvælstofudledningerne til vandmiljøet. Regeringens egen rådgiver Klimarådet har netop peget på, at potentialet er enormt. Hvis man omdanner lavbundsjordene til natur, kan der opnås en reduktion på 4,1 mio. ton. Det svarer til en femtedel af den CO₂-reduktion, der skal findes frem mod 2030 for at nå 70 %-målet. Og samtidig vil kvælstofudledningen blive reduceret dramatisk.

Havet

Havet er jordens største levested for planter og dyr og planetens største kilde til liv. Havet giver os føde, og halvdelen af den ilt, vi indånder, stammer fra havet.

Men havet er under et enormt pres. I år nåede iltsvindet i de danske farvande op på det højeste niveau i 20 år. Syv ud af otte naturtyper i havet er i tilbagegang – det gælder blandt andet vigtige levesteder som stenrev, boblerev og ålegræsbede. FN og EU peger sammen med forskere over hele verden på, at vi skal beskytte mindst 30 procent af havet, hvis vi skal vende den negative udvikling.

De anbefalinger er afsættet for de ønsker, Danmarks Naturfredningsforening har forelagt regeringen og Folketinget. Vi efterspørger en egentlig planlov for havet, der indbefatter store sammenhængende områder, hvor havnaturen får førsteprioritet. Vi forventer blandt andet, at der udlægges mindst 10 procent af havet til urørt hav der, hvor nogle af de største naturværdier findes. Og at mindst 30 procent af havområdet bliver reelt beskyttet, og at vi nu for alvor får forbud mod bundtrawl og bomtrawl i vores eksisterende beskyttede områder.

Landbrug

Vi har med rette i årevis talt om landbrugets skadelige indvirkning på naturen i Danmark. Jeg er glad for, at vi nu også taler med landbruget. For vi skal have landbruget med for at skabe de helt nødvendige ændringer, der skal til for at få en bæredygtig landbrugsproduktion i Danmark.

En ny vision for landbruget

Der er brug for en ny vision. En vision, der sikrer os mennesker sunde fødevarer, uden at det som i dag udhuler naturgrundlaget og ødelægger vores drikkevand og vandmiljø i øvrigt. De senere år er det samtidig blevet åbenlyst, at landbrugets klimabelastning skal reduceres markant.

Problemet er, kort sagt, at landbruget fylder for meget, dyrker for meget foder til for mange husdyr og i øvrigt dyrker de samme afgrøder igen og igen, hvilket kræver betydelige mængder sprøjtegifte.

I DN lægger vi betydelige kræfter i arbejdet for en egentlig jordreform, blandt andet med udtag af lavbundsjorderne. Men vi arbejder samtidig for, at den landbrugsjord, der dyrkes, skal dyrkes bæredygtigt.

Derfor foreslår vi, at der nu fra regeringen og fra EU gives stærke incitamenter til at gå fra at dyrke foder til dyr – som vi gør på 80 procent af arealet – til at dyrke føde til mennesker. Men samtidig skal Danmark kunne producere foder nok til egne husdyr.

Vi peger ligesom en række forskere på det enorme potentiale, der er i plante proteiner.

Aarhus Universitet har anslået, at Danmark ved at dyrke ca. 700.000 ha græs ud over det, der er i dag, kan reducere klimabelastningen i hele Danmark med 20 procent. Uden at reducere de samlede udbytter. Desuden er der ingen eller kun meget lille udvaskning af næringsstoffer. Kvælstofudvaskningen kan reduceres med 20.000 ton. Og pesticidhandlingsplanens mål vil kunne nås, fordi der bruges forsvindende lidt sprøjtegift i græs – også i det konventionelle.

Vores udspil, der er helt nyt, indeholder et udtag af 400.000 ha jorder, der overgår til åben natur eller skov. Gennemføres vores vision, vil det kort sagt indebære, at svineproduktionen bliver halveret og kvægbestanden opretholdes med ca. 80 procent. Det vil til gengæld være animalske produkter med en markant bedre klimaprofil og miljøprofil.

Nye veje

Vi har i det forgangne år blandt andet sammen med Økologisk Landsforening sat fokus på skovlandbrug. Det gør vi, fordi der er behov for en langt større variation i landbrugsproduktionen. Skovlandbrug og vildgræsning er mere varierede i deres arealanvendelse.

De spreder risiko, binder kulstof både i jorden og i træerne, giver biodiversitet i det åbne land, giver landskabelige værdier og kan kombineres med for eksempel frilandssvin, så dyrevelfærden øges, samtidig med at der ikke kommer en større udvaskning af næringsstoffer. Det er også landbrug, hvor husdyrene bidrager med mere end kød, æg og mælk. Hønsene kan fjerne skadelige insekter, svinene kan bryde grønsværen, heste, køer og får kan græsse i skoven og bringe naturen tilbage i balance.

Vi har i DN også fået et stærkere fokus på Conservation Agriculture – eller pløjefri dyrkning – både på de konventionelle og de økologiske marker. Det giver højere biodiversitet, sparer brændstof og reducerer forbruget af sprøjtegift.

Ny landbrugsstøtte

Jeg ser et kæmpepotentiale i de nye driftsformer, og der er endda hjælp at hente i den europæiske landbrugsstøtte (CAP). Selvom den nye CAP langt fra er så grøn, som vi havde håbet og arbejdet for, så giver den dog nogle nye muligheder. En ny bruttoarealmodel vil gøre det muligt for landmanden at tage arealer ud af produktion og omdanne dem til natur uden at blive trukket i landbrugsstøtte.

Det kan for eksempel betyde, at skæve, halvfugtige eller meget tørre arealer kan blive til natur eller vedvarende græs, uden at landmanden bliver straffet ved træk i landbrugsstøtten. Det er noget, Landbrug & Fødevarer har efterlyst i mange år, og vi vil aktivt støtte dem i at få meget mere natur og meget mindre jord under plov i fremtiden. Derudover kræver CAP, at der knyttes grønne krav til mindst 20 procent af den direkte støtte. Udformet rigtigt kan det også blive en hårdt tiltrængt håndsrækning til naturen i agerlandet.

Natur

Jeg mener, at vi skal tænke nyt og tænke stort. Det kræver vores natur. Det vurderes, at vi danskere deler landet med omkring 40.000 arter, men det går ikke dem alle lige godt. Lige nu ser vi to modsatte udviklingstendenser for vores biodiversitet.

Den ene tendens viser, at naturen fortsat er under et enormt pres. Listen over truede arter bliver stadig længere, og det er ikke længere en selvfølge at opleve arter som kirkeugler, hasselmus eller lækatter. Samtlige opgørelser og statusrapporter fra de danske universiteter og EU viser, at Danmark er sørgeligt bagud, når det gælder om at give naturen plads. Vi har de færreste beskyttede naturområder, og de få, vi har, oplever ikke engang reel beskyttelse, fordi der fortsat er produktion på arealerne. Det er derfor ikke svært at forklare, hvorfor det går tilbage for naturen. Det kræver handling.

Den anden tendens er, at naturen i nogle områder faktisk får det bedre. Vores store projekt Biodiversitet Nu har vist, at den bynære natur oplever fremgang. Dette kan være et resultat af en stadig voksende folkelig bevidsthed om, at vi skal passe på de mange arter, vi deler landet med. Flere og flere mennesker er optaget af at skabe levesteder i deres haver, og naturen kvitterer med det samme. De sidste mange måneders ulykkelige situation med en coronapandemi har gjort, at danskerne har taget naturen endnu mere til sig. Det er afgørende, at vi i Danmarks Naturfredningsforening fortsat griber og fremmer den tendens. Det er et vigtigt budskab til borgerne, at vi alle kan være med til at gøre en forskel og give en tiltrængt håndsrækning til Danmarks pressede natur.

Urørt natur – naturnationalparker

Danmarks Naturfredningsforening er den ubetinget største drivende kraft i Danmark, når det gælder den danske natur, naturbeskyttelse og de indsatser, naturen har behov for. Her lytter vi til forskerne, der klart anbefaler, at der skal udlægges mere urørt og vild natur i landet, hvis det skal lykkes at vende naturens nedtur.

Urørt og vild natur betyder kort sagt, at vi giver plads til naturens egne naturlige dynamikker og lader naturens egne processer og økosystemer få førsteprioritet. Det kræver, at vi genetablerer naturlig hydrologi og genindfører de planteædere, der er med til at holde dele af naturen åben for lys og liv. Det kræver også, at vi fjerner produktionsinteresser fra de naturarealer, hvor biodiversiteten skal have førsteprioritet. Det vil sige, at naturen skal have steder, hvor alle produktionshensyn til biavl, hø- og kødproduktion osv. ophører.

Alle har et ansvar for naturen. Men særligt staten skal gå foran. Derfor arbejder vi også for, at de nye selvforvaltende og vildere naturområder som udgangspunkt udlægges på de arealer, vi alle sammen ejer.

Folketinget og regeringen har lyttet til os og til forskerne. Danmarks første naturnationalparker er vedtaget. Regeringen har afgivet løfte om 15 naturnationalparker. Vores vurdering er, at der skal være 20 i alt. Men det vigtige for mig er, at vi nu kommer i gang, for de nye selvforvaltende naturområder vil have en helt afgørende og positiv betydning for biodiversiteten.

Jeg ønsker naturligvis en balance mellem ønsket om hurtig effekt og den legitime bekymring, der kan være hos lokalbefolkning for forandringer i udseende af deres natur. Heldigvis vil de nye naturnationalparker ikke i noget væsentligt omfang føre til ændringer, når det gælder friluftslivet. Tværtimod vil de nye naturområder give endnu større oplevelser for den besøgende.

Urørt skov

Staten skal også gå foran, når det gælder skovnaturen, og tømmerproduktionen skal ophøre i dele af skovene. Der findes i dag ca. 20.000 ha udpeget urørt skov, og yderligere 6000 ha er på vej. En effektiv udpegning følger brandmandens lov ved at vælge de områder, som i dag har størst naturværdi, først.

Vi arbejder for, at 75.000 ha skov skal overgå til selvforvaltende natur. Det er baseret på videnskaben, der endda selv kalder buddet for konservativt. Nogle bud lyder på, at det er nødvendigt at udlægge 125.000 ha, hvilket svarer til 20 procent af det nuværende skovareal.

Forskerne kom i 2016 frem til, at den mest optimale udpegning af 75.000 ha urørt skov ville omfatte 53.000 ha privat skov. Men de naturmæssigt særligt værdifulde biodiversitets-hotspots er stadig ikke kortlagt i de private skove. En sådan kortlægning bør gennemføres hurtigst muligt, hvilket også bakkes op af Dansk Skovforening.

Natura 2000

Danmark er bundskraber, når det gælder udpegning af EU's Natura 2000-områder. Sådan har det desværre været i mange år, og derfor efterlyser vi i DN også, at der bliver udpeget flere nye Natura 2000-områder. Det gør vi, selvom biodiversiteten i de beskyttede områder ikke nødvendigvis buldrer frem som følge af udpegningen, og selvom flere af områderne i dag ligger på landbrugsjorder.

Men vi fastholder værdien af Natura 2000 og arbejder stædigt for, at man skal genskabe og forbinde natur inden for områderne. N2000-områderne en nemlig en *forvaltningsmæssig ramme* for blandt andet at genskabe natur, herunder netop på landbrugsarealer. Danske forskere på ÅU konkluderer, at naturen faktisk har det bedre eller i alle fald mindre dårligt inden for Natura 2000-områderne end udenfor, fordi der netop er naturpleje på de arealer.

§ 3-beskyttet natur

DN's lokalafdelinger overalt i landet har gennem mange år holdt et skarpt øje med den lille natur, der er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelseslovgivningen. Desværre er kommunerne ikke lige så vakse.

Kommunerne får ikke gennemgået deres § 3-registreringer, som de ellers er pålagt.

Det kan vi i DN naturligvis ikke stiltiende se på. For § 3-naturen udgør vigtige trædesten i agerlandet, og forsvinder de, kan det betyde tab af naturarealer og levesteder for arter, som i forvejen er presede i Danmark. Der kan både være tale om sjældne arter på rødlisten og tidligere mere almindelige arter, som går stærkt tilbage, fordi de mangler levesteder og føde i landbrugslandet, for eksempel vibe, agerhøne, hare og lærker.

Jeg vil gerne opfordre lokalafdelingerne til at kontakte politikerne i kommunen og gøre dem opmærksom på, at de har en vigtig lovbunden opgave. Det kan både være borgmester og udvalgsformand i Teknik- og Miljøudvalget eller hele udvalget. Sagen kan også tages op i Det Grønne Råd, hvor en god registrering også er til gavn for landmænd, jægere og andre brugere af naturen.

Danmarks smukke diger

Danmarks Naturfredningsforening har gennem flere år kæmpet hårdt for at få beskyttet gamle træer og al den anden rige natur, der vokser på digerne i det åbne land. Vi har afdækket, at digerne gennem årene er blevet fjernet. Men med Danmarks massive satsning på biomasse i fjernvarmeproduktionen har det taget yderligere fart. Motorsavene kører på højtryk derude, og der bliver hele tiden færre levesteder tilbage til sårbare arter som bredøret flagermus, natuglen, spætten og de små mår dyr.

Vi bad danskerne om hjælp, og jeg var stolt over i oktober at kunne aflevere 21.000 underskrifter til kulturminister Joy Mogensen. Vores budskab er klart: Beskyt digerne.

Naturtjek – Biodiversitet Nu

Det var med stor stolthed, vi i samarbejde med Aarhus og Københavns Universiteter og Aage V. Jensens Fonde i 2015 startede vores store projekt Biodiversitet Nu. I år afsluttede vi så det største citizen science-projekt i Danmark og lukkede appen NaturTjek. Over 27.000 danskere har indsendt over 1 million observationer af dyr, planter, svampe og levesteder. Nu kan vi rent faktisk se, hvordan den

bynære hverdagsnatur udvikler sig i Danmark, og det er dejligt, at der er noget positivt at kunne glæde sig over.

Resultatet af vores store undersøgelse viser nemlig, at bynaturen er i fremgang. Det er en afgørende nyhed, som vi skal bygge videre på, når vi i byerne og kommunerne efterlyser indsatser for biodiversiteten. Biodiversitetskrisen er dog desværre ikke aflyst. I det åbne land og i naturområderne er der ingen fremgang at spore, ikke engang for de helt almindelige arter.

Samarbejde om biodiversitet

Jeg synes, at vi i den grad er lykkedes med at få sat biodiversiteten på dagsordenen. Og vi samarbejder med borgere, kommuner og byer overalt, hvor vi kan, for at fremme den.

Naturkommuner

Det er en vigtig indsats nu, hvor stadig flere kommuner fokuserer på natur og biodiversitet. Vi støtter og yder kommunerne hjælp med vores Naturkommune-projekt. I en undersøgelse, udført af DN, svarer 24 kommuner i 2014, at de har en egentlig naturpolitik. I efteråret 2020 er det tal 48, mens 28 kommuner er på vej med en naturpolitik. Det er godt, men vi ved også af erfaring, at der skal presses på.

62 procent af vores egne lokalafdelinger har bestilt sekretariatets materiale om Naturkommuner, mens 64 procent svarer, at de allerede er i dialog med deres kommune om naturen. 40 procent af afdelingerne påtænker at sende breve til deres kommune eller Grønt Råd om Naturkommuner.

Partnerskab med Københavns Kommune

Vi har netop indgået en aftale om et nyt partnerskab med Københavns Kommune. Det indebærer et samarbejde om en ny biodiversitetsstrategi for kommunen, der skal fremme biodiversiteten og naturen i København over de næste 30 år.

Vi har bedt om konkrete delmål som for eksempel flere grønne oaser til træer, vilde blomster, fugle og insekter, begrønning af kommunale bygninger og græsnings- og naturplejelav i alle bydele.

Strategien skal udvikles og rulles ud i samarbejde med københavnernes. Samtidig har kommunen netop sat penge af til en ny pulje til borgerdrevne naturprojekter, som skal udmøntes i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Jeg synes, at det samarbejde lover godt for fremtiden. Kommunerne er blevet opmærksomme på, at borgerne efterspørger natur og biodiversitet.

Sommerfugleambassadører

Den samme bølge rammer stadig flere virksomheder. Vi har skudt vores projekt sommerfugleambassadører i gang, og nu er 20 sommerfugleambassadører i færd med at omlægge arealer i deres kommuner. Rema 1000 i Horsens, Stensdal Group i Storkøbenhavn, Lyreco i Roskilde, Sinatur-hotelkæden og selv en lokal ejer af fodboldgolf i Holstebro Kommune er i gang med at omlægge græsplæner til insektvenlig natur, og mange flere virksomheder melder sig klar til at blive Sommerfuglepartner med os.

Sommerfugle er noget særligt, og vores sommerfuglejagt har hen over sommeren modtaget mere end 30.000 observationer fra knap 2000 danskere. Det projekt kører vi naturligvis videre med.

Klima

Klimamålet står nu mejslet ind i lovgivning. Danmark skal nedbringe CO₂-udslippet med 70 procent senest i 2030. Det er nødvendigt, og det er derfor svært ikke at blive frustreret over tempoet og den manglende klimahandling fra regeringen.

For vi har desværre lang vej igen, og der udestår mange politiske kampe, hvor DN har en kæmpe opgave i at sikre, at det politiske flertal ikke bare taler grønt – men også tager de klimavirkemidler i brug, som her og nu sikrer de nødvendige reduktioner.

Lavbundsjorder

Ikke mindst når de handler om udtagning af lavbundsjord, som vi selv bragte til debat sammen med Landbrug & Fødevarer. Vi har fået Folketinget i gang. Konkret er de første to milliarder afsat. 600 millioner er sat i spil, og man forventer, at det vil give os de første 15.000 ha ny natur. Og det er vigtigt at understrege, at der er tale om permanent opkøb og omdannelse til natur, og at der bliver tinglyst en servitut på arealet, der sikrer den varige naturbeskyttelse.

Men potentialerne er naturligvis langt større end 15.000 ha. Der findes 171.000 ha lavbundsjord i Danmark. Netop her i november har Klimarådet også klart og utvetydigt peget på, at et udtag af lavbundsjorder er det mest effektive og samfundsøkonomiske virkemiddel, der kan tages i brug.

Det forventer jeg, at der politisk lyttes til.

Vi vil stå klar og måler regeringen på dens villighed til at tage ansvar for en af de største kriser, menneskeheden har stået over for. For mig hersker der ingen tvivl: Der skal reel handling til, og ingen skal kunne bluffe sig til store reduktioner.

Klimakommuner

Jeg synes, at vi i DN har lagt nogle meget flotte spor ud med vores klimakommuner. Samlet set har klimakommunerne reduceret med mere end 410.000 tons, hvilket svarer til, at hver klimakommune i gennemsnit har reduceret deres CO₂-udledning med 4,3 procent hvert år. Næsten tre fjerdedele af kommunerne er med, og de leverer over en bred kam det, de skal.

Region Nordjylland har i flere år været klimaregion. Sidste år gik også Region Hovedstaden med i vores klimaarbejde. Det kan vi være stolte over, fordi det betyder noget, at en stor offentlig aktør går foran, tager ansvar og leverer konkrete CO₂-reduktioner.

Biomasse

Klimaindsatserne må ikke ske på bekostning af naturen. Det har vi om nogen været skarpe på i DN. Jeg har haft særligt fokus på biomasse, og det er lykkedes os at få regeringen til at ophøje en eksisterende brancheaftale for brug af bæredygtig biomasse til lov.

Problemet er dog stadig, at klimakravene er for lave og hensynet til biodiversiteten helt udefineret. Så vores politiske arbejde fortsætter, når aftalen nu omsættes til lov og bekendtgørelser, og vi har blikket stædigt rettet mod vores endelige mål: en fuldstændig udfasningsplan for biomasse og en overgang til reel vedvarende energi.

Danmark planter træer

Vi har brug for træerne. Mange af dem endda. Og i 2019 fik vi sammen med TV 2 indsamlet 20.999.651 kr. i landsindsamlingen "Danmark planter træer". Derfor plantes der nu over en million træer, og nye folkeskove opstår overalt i landet, ligesom der indrettes ny lysåben natur, skovbryn osv.

Klima-skovfond

Selvom det er klimatiltag, så insisterer vi altså på, at naturen tænkes ind. Det har vi også gjort i den Klima-skovfond, staten har skudt de første 100 mio. kr. ind i. Fonden gør det muligt for borgere og virksomheder at give et klimabidrag, der sikrer målbar CO₂-reduktion. Fonden er endnu en måde at skabe mere skov og natur på tidligere landbrugsjord.

I DN har vi arbejdet for krav til, at de nye skove også skal have et stærkt fokus på biodiversitet. Nye skove skal pege mange hundrede år frem på hele værdi-paletten, ikke kun levere hurtigt kulstofoptag.

COOP-folkeskove

Over de næste ti år åbner Coop 10 folkeskove fordelt over hele Danmark. De nye skove og naturarealer er opstået i tæt samspil med DN, der bakker op om COOPs ønske om at tage sit klimansvar alvorligt. COOP var i øvrigt lydhør for input om naturværdier. Første skov på 100 ha ved Holstebro er på vej.

Cirkulær økonomi

Der er et stigende fokus på bæredygtigt forbrug og produktion, og den grønne pagt, Green Deal, som blev fremlagt af EU-Kommissionen i december 2019, understreger da også, at en klar forudsætning for at nå ambitionen om klima-neutralitet i 2050 er en omstilling til cirkulær økonomi.

Jeg ser det som et rigtigt godt første skridt, at vi alle sammen fra sommeren 2021 skal sortere vores affald i langt flere fraktioner, end de fleste kommuner sikrer i dag. Det har DN arbejdet for længe. Vi presser på for nu at få en ambitiøs implementering af det udvidede producentansvar, der er næste skridt i den cirkulære omstilling, fordi det for alvor vil flytte noget i forhold til vores affaldsmængder og dermed også vores træk på naturens ressourcer.

DN-flagskibe

Jeg tror på, at nærhed til naturen er helt afgørende for vores lyst til også at passe på den. Derfor skal naturen være åben for alle.

Naturfamilier

Men det er dog en helt særlig hjertesag, at børn bruger naturen og bliver stærke beskyttere af den. Det er derfor et stærkt fokus for os i DN at hjælpe flere børnefamilier ud i naturen, og det gør vi med projektet Naturfamilier. Med Naturfamilier har vi skabt en platform, hvor børnefamilier inspirerer og inviterer hinanden til spændende naturoplevelser i deres lokale natur ved hjælp af lokale Facebookgrupper og hjemmesiden Naturfamilier.dk.

De lokale grupper kaldes Naturfamiliegrupper. Nu findes der lokale Naturfamiliegrupper i alle landets 98 kommuner.

Reelt er der 107 Naturfamiliegrupper, fordi der kan være flere grupper i en enkelt kommune, for eksempel er der grupper omkring daginstitutioner og fædregrupper. Der er flere end 5000 familier tilmeldt projektet.

Det er ret fantastisk.

Naturens Dag

Jeg havde fornøjelsen af at åbne Naturens Dag sammen med børn fra Slotsparkens Friskole i Jægerspris, lærere, forsvarsminister Trine Bramsen og Friluftsrådets formand Niels-Christian Levin Hansen (FR).

I år tog vi ladegreb om årets tema *Vild i Naturen* på forswarets skydeterræn i Jægerspris.

På den måde blev mandag den 7. september endnu en flot dag i vores faste arrangement Naturens Dag, men naturligvis var dagen præget af coronapandemien. Alle større arrangementer blev aflyst, og mange skoler og daginstitutioner har været påpasselige omkring afholdelse af aktiviteter.

Alligevel blev der afviklet 310 søndagsarrangementer, og 187.000 deltog i løbet af hele ugen. På trods af corona har skole- og dagtilbudsdelen næsten holdt niveauet, mens deltagertallet på søndagsdelen faldt markant til 16.500 deltagere på søndagsarrangementerne.

Der er indgået adskillige samarbejder med andre aktører, herunder KFUM, jem & fix, Åben Havelåge, Danmarks Sportsfiskerforbund og Landbrug & Fødevarer, som har bidraget med adskillige arrangementer. Lystfiskeriets Dag og Spor i Landskabet blev rykket til den 13. september for at skabe synergi med Naturens Dag.

Affaldsindsamlingen

Vores traditionsrige affaldsindsamling blev flyttet til september i år. Jeg er glad for, at der er så flot opbakning, og corona til trods mødte miljøminister Lea Wermelin og Roskildes borgmester, Tomas Breddam, op sammen med mig for at erklære den store landsindsamling af affald for åben.

Naturligvis blev mange af de store indsamlinger aflyst, og flere skoler og daginstitutioner har været påpasselige omkring afholdelse af aktiviteter. Det blev derfor besluttet, at skoler og daginstitutioner frit kunne vælge, hvornår de ville lægge indsamlingen, og registrering af indsamlingen fortsætter frem til udgangen af året.

Men desto flottere er det jo, at der alligevel blev etableret 500 lørdagsarrangementer med mere end 6500 indsamlere. Den foreløbige opgørelse viser, at 142.000 børn fra skoler og daginstitutioner deltog.

Der blev der indsamlet mere end 20 tons affald. Der blev blandt andet indsamlet 2700 mundbind, og der blev registreret mundbind på over halvdelen af indsamlingerne. 15.000 dåser blev fundet. I alt 60 procent af dem uden pant.

Vi får stor opbakning til indsamlingen fra blandt andet Bilka og Merrild Kaffe. Tak for det!

Lokale sager

Jeg tror ikke, at nogen anden frivillig forening kan mønstre så mange ildsjæle, som vi kan i DN. Der knokles i alle kommuner med at sikre, at naturen og miljøet beskyttes. Sagerne spænder vidt, men i det forgangne år har opsætningen af solceller fyldt en del i afdelingerne.

Fællestrækket er bekymringen over at sætte tekniske anlæg op i landskaberne. Og det er et svært område, fordi vi på den ene side gerne vil have mere solenergi, men på den anden side lige nu ser en meget stor og relativt uplanlagt udbygning set fra et nationalt perspektiv og fra et energisystemsperspektiv.

Sekretariatet og afdelingerne forsøger sammen at formulere hørings svar i forhold til, hvordan man kan tilgodese naturen samtidig med anlæggene. Vi oplever, at Kommunernes Landsforening arbejder for flere energianlæg (solceller) i ådalene, der, set med DN's øjne, er arealer, hvor vi i stedet ser det store potentiale for naturgenopretning og klimatilpasning.

Konkret har DN Lolland vundet en sag i årets løb om dispensation fra åbeskyttelseslinjen til at opsætte solceller herindenfor (og på et større areal udenfor). Det er dog ikke som sådan en værdifuld å, men en afvandingskanal. Men nævnet lagde vægt på muligheden for at se kanalen.

I DN Ærø var det den modsatte situation. Her ønskede afdelingen ikke at gå ind i lokale planer for solceller, fordi de vurderede, at hvis det skulle være – så var de foreslåede arealer nok rimelige. Det mødte til gengæld stor lokal kritik fra en lokal modstandsgruppe. Sekretariatet støtter naturligvis DN Ærø og bistår afdelingerne med at screene sagerne.

Selvom vi står i en massiv biodiversitetskrise, er der stadig pres på for at bygge i naturen. I Vallensbæk-Ishøj har kommunen for eksempel forsøgt at få dispensation til at bygge inden for strand- og søbeskyttelseslinjen. Men DN Vallensbæk-Ishøj stod op for naturen og har vundet søbeskyttelseslinjesagen i klagenævnet. Herefter har kommunen haft sagen rejst landspolitisk og har bedt om at få sagen genoptaget i nævnet med påstand om sagsbehandlingsfejl i klagenævnet. Uden held. Nævnet har netop meddelt, at sagen ikke genoptages. Godt gået, DN Vallensbæk-Ishøj, og godt, at afdelingen stod fast og fik vundet denne sag, som nu må siges at danne præcedens.

En af vores hele store sager handler om flere end 700 ikke-dispenserede indgreb i atlantisk klithede langs hele Holmsland Klit i Ringkøbing-Skjern Kommune. Her er opført sommerhuse, der i dag typisk har fortrængt den oprindelige sårbare hede til fordel for lidt hæk, lidt rynket rose, lidt bjergfyg og en hel del græsslåning til plæner, foruden gyngestativer, fodboldbaner, brændeskure osv.

Samtidig afventer vi klagenævnets afgørelse på en klage, vi har indgivet over 10 lovliggørende dispensationer til netop nye sommerhuse i selv samme område. Afgørelserne afventer Nævnet, men vi forventer og håber at vinde dem alle.

Jorddiger

Vi har om nogen sat os for at sikre Danmarks gamle og beskyttede jorddiger. Og vi vinder alle vores sager om diger. Det er godt, men også bekymrende, at vi vinder 100 procent af sagerne. For det viser, at noget halter gevaldigt ude i de administrerende kommuner og vi DN'ere ser jo trods alt ikke alt.

Natursager

Men vi ser meget. I Herning har vi blandt andet påklaget nedlæggelsen af 5 sure overdrev, plantning af remiser midt i naturen og ulovlige vandhuller, alt sammen til jagt og alt sammen inden for Natura 2000-området. Den klage faldt ikke ud til naturens fordel.

I Varbro Å har vi igen set en af de mange slappe håndteringer af landbrugets jordtilførsler. I dette tilfælde med så flygtig jord, at et efterår og en våd vinter var nok til at drukne en nærliggende mose, naboens eng og i sidste ende Varbro Å i sand og atter sand. Varbro Å slås som alle vandløbene i kommunen med ringe tilstand, og vandrende sand er ødelæggende. DN forventer at vinde sagen, selvom meget natur allerede er totalskadet.

I Ikast-Brande lykkedes det afdelingen at få sat midlertidigt stop for planerne om en ny boligbebyggelse i en lille privatejet skov. DN Ikast-Brande har indgående kendskab til området og har besøgt området og udført flagermusmålinger på arealet. Det er et af de fineste skovområder i Brande, og nogle af bøgetræerne er over 100 år gamle og menes at være nogle af de første bøgetræer plantet i området.

Nævnet besluttede at tillægge klagen opsættende virkning – hvilket er sjældent på planområdet. Om vi vinder hele sagen til slut, vides ikke endnu.

Og sådan er der travlhed overalt i landet. På Bornholm, i Horsens, i Kolding, i Næstved.

DN har i perioden indsendt 172 klager. I samme periode forrige år var tallet 171, og året før var det 142 klager.

DN har i perioden modtaget 73 afgørelser. I samme periode sidste år modtog DN 116 afgørelser og året før det 67 afgørelser. Af de 73 afgørelser fra i år er 47 afgjort, mens resten er enten frafaldet eller afvist af nævnet. Af de 47 afgjorte sager har DN vundet eller delvis vundet 27 sager og tabt 20. Andelen af vundne klager er dermed indtil videre lidt lavere end de sidste par år. Men udsving som dette er ikke usædvanlige og kan nå at ændre sig inden årsafslutningen.

Fredninger

Fredninger er DN's adelsmærke, og vi gør os utrolig umage med at rejse et forslag til fredning. Det har vi gjort fire gange i 2020. Sohngårdsholmparken i Aalborg Kommune på ca. 60 ha, Jægerspris Skyde- og Øvelsesterræn i Frederikssund Kommune på ca. 652 ha, Kirkeskoven og Kirkeengen i Vordingborg Kommune på 11 ha og Skarholm i Lolland Kommune på 194 ha.

Alle fire fredningssager er rejst sammen med kommunen, hvilket understreger, at der er en tendens til, at kommunerne er blevet mere imødekommende over for samarbejde om nye fredningssager, end de var tidligere. Af de rejste fredningssager skal særligt nævnes Skarholm på Lolland, som omhandler en permanent ekstensivering af et meget værdifuldt naturområde med en genopdyrkingsret. Denne sag startede konfliktfyldt, men er endt med stor opbakning fra både kommune og lodsejer efter længere dialog med parterne.

I fredningsnævnene er gennemført i alt fire fredningssager indtil nu. Der er gennemført fredning af Orø Forklæde, som dækker over Orøs naturmæssigt meget værdifulde marine forland i Holbæk Kommune, Skærum Ådal samt Krogens og Hørbylund Møllebække, begge i Frederikshavn Kommune. Disse ådale er uregulerede og slynger sig begge i et kuperet overdrevslandskab. For alle tre sager gælder det, at de er påklaget og går direkte videre til behandling i Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

I fredningsnævnet er også gennemført fredningssag for Skanseparken og Østre Anlæg i Aalborg Kommune. Denne afgørelse for et par af byens mindre parker er endelig.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ikke afsluttet nogen sager i år, dels på grund af corona og dels på grund af en voldsom ophobning af sager efter udflytningen til Viborg. Klagenævnet har dog oplyst, at man vil gennemføre fredningen og samtidig kræve et ophør af landbrugsdriften på en 25 meter bred stribe langs klintens 17 kilometer. Det er en stor og vigtig sejr for naturen.

Kommunikation

Presseomtale

DN har igen i år haft en høj grad af synlighed i medierne i både lokale, regionale og landsdækkende medier.

Vi har især haft stor synlighed i medierne på mange af vores prioriterede sager: Biodiversitetskrisen – og behovet for at sikre en ambitiøs naturpolitik og en realisering af valgkampens grønne løfter om mere urørt skov og etablering af 15 vilde naturnationalparker. Problemerne med den massive brug af ubæredygtig biomasse i Danmark.

Behovet for udtagning af lavbundsjord til mere natur.

En bedre beskyttelse af vores drikkevand og vandmiljø i form af reduktion af både sprøjtegifte og landbrugets udledninger af kvælstof.

Og et stop for udledning af forurenede kloakvand i Øresund og havmiljøet generelt.

Også vores store landsdækkende arrangementer, Naturens Dag og Affaldsindsamlingen, har sikret stor synlighed på tværs af lokale, regionale og landsdækkende medier.

Samtidig er vi som landsdækkende forening med 95 aktive lokalafdelinger ofte til stede i de lokale og regionale medier i lokale sager. Det er en vigtig lokal synlighed, og jeg synes, at det er vigtigt, at vi viser, at foreningen har mange talsmænd og ansigter udadtil.

Digitale medier

På de digitale kanaler brager DN derudad. Vi har vækst på alle de sociale medier, hvor vi er til stede: Twitter, Facebook, Instagram og LinkedIn.

Vi har 105.000 følgere på Facebook og runder snart de 35.000 på Instagram, hvilket er en vækst fra 22.000 på samme tid sidste år.

Den synlighed er afgørende, og DN er af specialister kåret som en af de absolut bedste organisationer i Danmark til at få udbredelse og være i dialog med vores brugere på sociale medier.

Vi har tæt på 10.000 følgere på LinkedIn, og her brander vi DN som en virksomhedspartner og som en konstruktiv, faglig og handlende NGO.

Jeg ser det som en styrke, at vi i 2020 er lykkedes med at knytte vores følgere på de sociale medier tættere til DN. Det styrker vores rækkevidde og giver et stort digitalt fællesskab, hvilket også er en styrke, når vi eksempelvis har brug for underskrifter eller for at få spredt DN's budskaber online.

Som eksempel nåede kampagnen "Natur Nok?", med billedet af den tilvoksede folketingsaal, en kvart million mennesker på Facebook, og over 2000 mennesker delte det i deres netværk. Billedet var således med til at skaffe de knap 50.000 underskrifter til kampagnen.

Kampagner

Vi har i 2020 kørt en række slagkraftige kampagner, der hver især har til formål at sætte den politiske dagsorden, skabe den nødvendige politiske debat og samtidig give Danmarks Naturfredningsforening synlighed. Vi har løbende inddraget de lokale afdelinger, blandt andet gennem online zoom-møder.

Kampagnen Klimaklogt

- 15.173 har skrevet sig op til at modtage vores klimanyhedsbrev.
- 9381 har lavet en klima-aftale med sig selv det seneste år.
- 98 procent lever efter klimamålene.
- 69 procent har ændret vaner i hverdagen på grund af klimamålene.
- 81 procent er blevet inspireret til at leve klimaklogt på andre områder end de tre valgte klimamål.
- 42 procent har involveret en eller flere i deres klima-aftale. Typisk familie.

Kampagnen Natur Nok?

- 51.090 underskrivere.

- Billedet "Naturen indtager Folketinget" er blevet set af over 250.000 danskere og delt mere end 2600 gange på sociale medier, blandt andet af flere folketingspolitikere, der var den direkte målgruppe.
- Billedet bliver fremhævet som "best practise" af kommunikationsbureauet Operate og i fagbladet Journalisten.
- 7100 seere så med i løbet af "Live fra Naturzonen", hvor partiformænd overbød hinanden i forhold til at sætte penge af til naturnationalparker på finansloven 2021.

Kampagnen **Beskyt Vores Hav Nu**

Havet er vores store vilde natur, men det er under pres. Sammen med Velux Fondene har vi sat et arbejde i gang for at få beskyttet havet, og det samarbejde indebærer også en kampagnedel, som vi netop er gået i luften med.

- 7958 har skrevet under på vores underskriftsindsamling om, at Folketinget og regeringen skal beskytte havet.

Kampagnen kører nu, og vi forventer langt flere underskrifter og politisk bevågenhed på området i ugerne frem.

Kampagnen **Giftfrit Danmark**

Vi har ligeledes netop lanceret kampagnen Giftfrit Danmark, som har til formål at få kommunerne til at droppe al brug af sprøjtegift på de kommunale arealer. Baggrunden for kampagnen er en ny undersøgelse foretaget af DN, der viser, at 59 kommuner stadig bruger sprøjtegift på de kommunale arealer. Men når det kan lade sig gøre at droppe giften i 39 kommuner, så kan det også i alle 98, mener vi.

Natur & Miljø

Bladet Natur & Miljø fortsætter sin fremgang i læsertal ifølge Gallup. I 2019 steg læsertallet til mere end 312.000 fra omkring 270.000 året før. I 2020 er læsertallet steget til 318.370. Det gør bladet til en sværvægter sammenlignet med andre magasiner i Danmark.

Indholdet har ramt bredt og prioriteret ung som gammel. Hvert blads bærende artikler er temaer, hvor bladet understøtter sager og emner, foreningen arbejder med, eller som på anden måde er aktuelle og værd at vide mere om netop nu. Vi har skrevet om biodiversitet og landbrug, om havet, om adgang til natur osv. Således er foreningens medlemmer godt klædt på til en snak med naboen hen over hækken eller ved et middagsselskab.

Vi har også henvendt os til børnefamilierne i form af reportager omkring inspirerende aktiviteter i naturen for børn og voksne. Og endelig har bladet indeholdt de mere end 1000 ture og arrangementer, foreningen tilbyder. Det afspejler en aktiv og driftig forening og giver anledning til, at aktive kan møde almindelige medlemmer og blive klogere på, hvad der rører sig i det menneskelige mentale hav.

DN – hvor står vi, og hvor skal vi hen?

Strategiproces

Danmarks Naturfredningsforening er Danmarks største grønne organisation. Vi ønsker at tage et særligt ansvar, når det gælder vores natur, vores klima og vores miljø. Det kræver, at vi følger med tiden. Derfor har vi sat et stort udredningsarbejde i gang for at sikre, at alle, der deler vores ønsker, kan se sig selv som en del af DN's store fællesskab. Alle afdelingerne har været involveret i opgaven, og lige nu ligger der et forslag til en række nye visioner for foreningen.

Sekretariatet

Vi står stærkt, og vores medlemmer og samarbejdspartnere ser DN som en troværdig vagthund. Det viser en undersøgelse, vi har foretaget, og det ses af, at selv i en coronatid svigter vores medlemmer ikke.

Akkurat som vi ser det i hver eneste afdeling og hver eneste aktiv DN'er, er sekretariatet fyldt med ildsjæle. Den høje grad af faglighed, vi ser hver eneste dag fra sekretariatet, er dybt prisværdig, aftvinger respekt, og det anerkendes af den politiske ledelse og af mig som præsident.

Sekretariatets medarbejdere har i vid udstrækning arbejdet hjemmefra under pandemien, uden at det har fået indflydelse på arbejdsgangen og det høje tempo. Vi står derfor på det stærkest tænkelige fundament, når vi nu skal gribe den grønne dagsorden endnu mere i årene fremover.

Danmarks Naturfond – Skovsgaard

Jeg har den opfattelse, at vi selv skal gå foran i de forandringer, vi forventer af andre. Derfor er jeg særligt glad for, at vi selv gør det samme på Skovsgaard Gods på Langeland. Det har i århundreder været drevet som landbrug og skovbrug. Nu er de to naturfonde Den Danske Naturfond og Danmarks Naturfond gået sammen om et stort naturprojekt, som skal forene fødevarerproduktion og etablering af vild natur. To tredjedele af godsets knap 400 ha skal forvildes med udsætning af kvæg, vildheste og grise, som uden tilskudsfordring skal skabe optimale betingelser for biodiversiteten i området.

Ambitionen er at lave et demonstrationslandbrug, som kan inspirere og skabe ny viden om fremtidens bæredygtige landbrug, hvor fødevarerproduktion kan bidrage positivt til løsningen af både naturens og klimaets kriser.

Offentligheden vil selvsagt have gratis adgang til arealerne, og naturformidlingen og friluftaktiviteterne på godset bliver styrket. Og det er uden fortilfælde, at et gods omdanner mere end to tredjedele af det samlede areal til et vildgræsningsprojekt.

Det 394 ha store gods ejes af Danmarks Naturfond, som oprindeligt er stiftet af Danmarks Naturfredningsforening. Fonden har store forhåbninger til projektet, som det har støttet med 1,25 millioner, der bruges på hegn til ny, stor indhegning samt heste og kvæg.

Kongstanken med projektet er at gå i spidsen og inspirere andre store landbrug til at omlægge arealer til fordel for natur og klima. Projektet skal vise vejen for, at der kan skabes vild natur sideløbende med fødevarerproduktion.

Godsets øvrige arealer vil fortsat blive drevet som økologisk landbrug med særligt fokus på grøntsager af meget høj kvalitet og skånsomme dyrkningsmetoder, hvor klima og biodiversitet tilgodeses.

Langeland Kommune bakker op om beslutningen og vurderer, at Langeland får en stærk attraktion for turister og lokale, som interesserer sig for naturoplevelser, læring og fødevarer i verdensklasse.

Skovsgaard og naturformidlingen på godset har gennem hele sommerferien og efterårsferien meldt om en sand storm af besøgende og anslår, at der ligner mindst dobbelt op i forhold til normalen.

Et Danmarks Naturfredningsforening i tiden

2020 har været et særligt år. Jeg er glad for, at vores kamp for naturen, miljøet og klimaet har kunnet fortsætte selv midt i en voldsom coronapandemi. Vi har udført vores indsatser i respekt for pandemien. Men vi har også stået fast på, at corona heldigvis kun er en midlertidig krise, mens særligt kriserne for biodiversiteten og klimaet er dybe og varige kriser, der kræver akut handling. Det budskab er vi lykkedes med at få igennem, og vi har fastholdt og udbygget det momentum, vi sammen har skabt.

Det er derfor med optimisme, at vi fortsætter kampen for Danmarks smukke natur, for vores rene drikkevand og vandmiljø, for det hav, der omgiver landet, og ikke mindst for det klima, som vores børn og børnebørn skal leve i. Tak til alle for de flotte indsatser.